

Jordkultur og teknikk

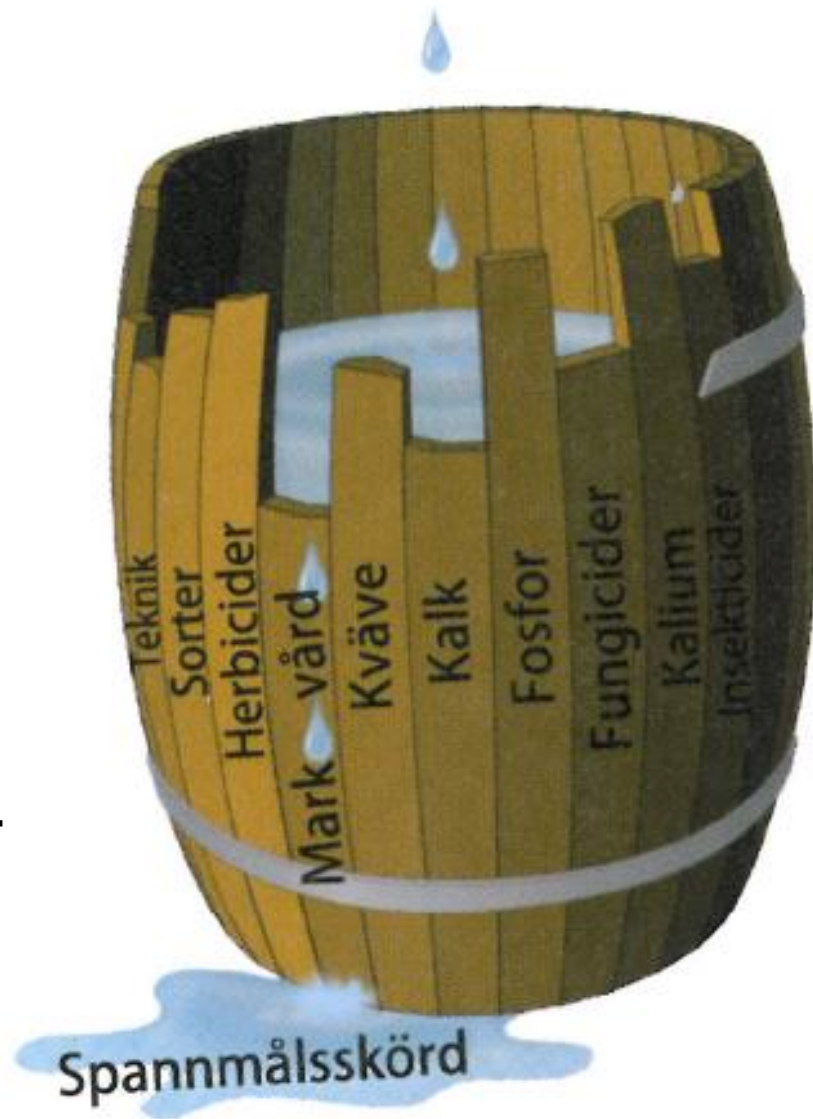
-Sverre Heggset
-Rådgiver Landbruk NordVest

Avlingssvikt

- Arvensis nr 1.2012
  - Avlingsstagnasjon fra 90-talletJordkultur er problemet.

Vått.....+ Stort og TUNGT
Gjelder hele Norden

Skader fra trafikk

- **Kjøreskader**

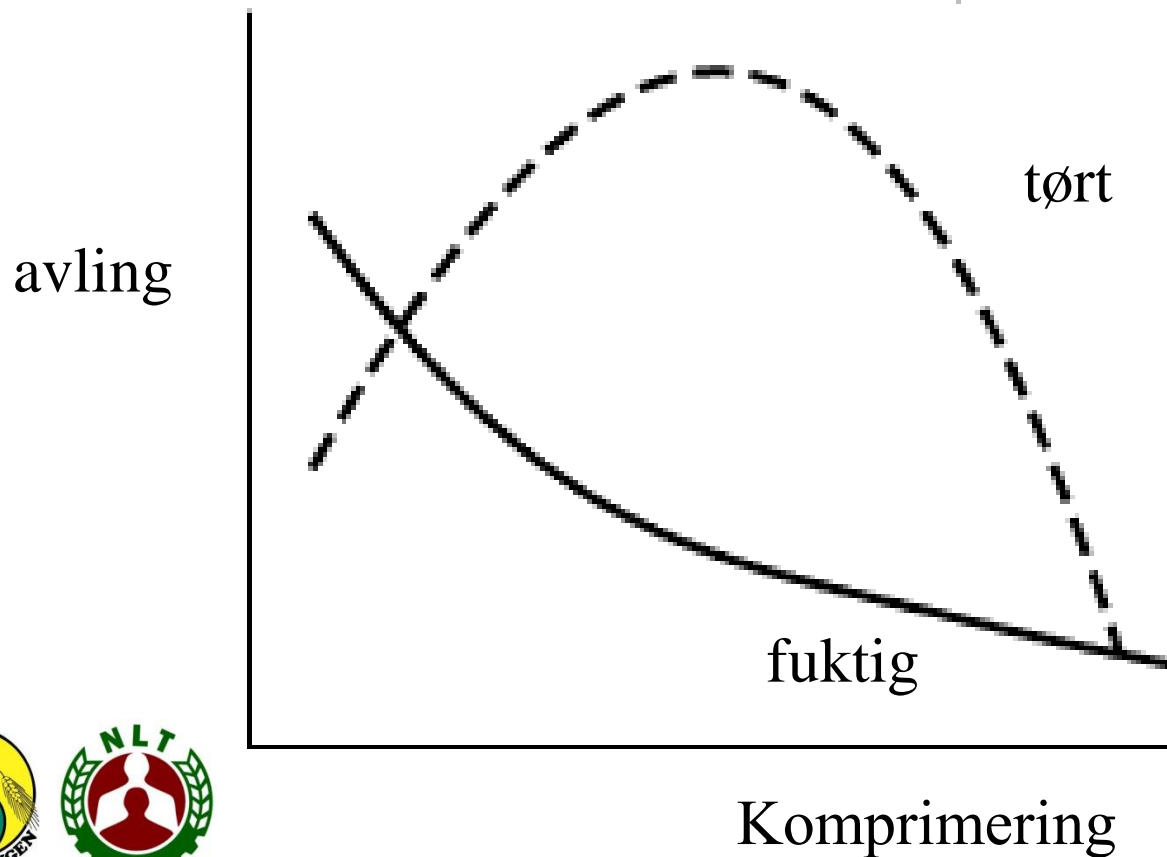
- Knust og gnidd gras oppå marka
- Knust og gnidd gras og rot i overflata
- Elta jord i overflata og rett under
- Hjulspor – jord i surfôret, sølepytter

- **Pakking**

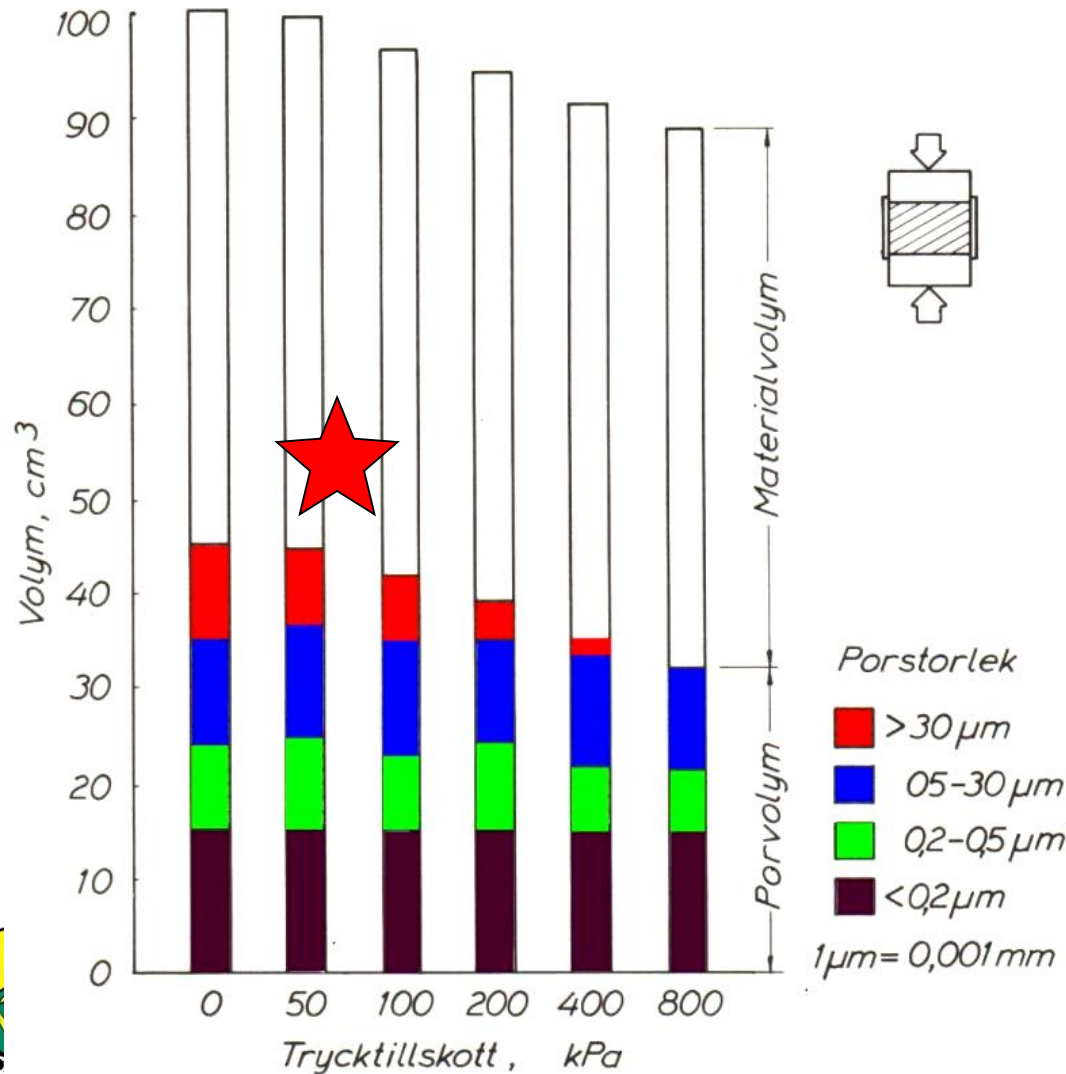
- Komprimert jord i pløyesjiktet
- Komprimert jord under pløyesjiktet
- Skade på faunaen i jorda
- Skade på drenering

Pakking; vanligvis ille, men

Det er de største porene som reduseres først

Vi må utpå med traktor men hvor går grensa?

Bild 2. Förändring av porvolym och porstorleksfördelning på lerjord vid stigande trycktillskott. Vid 200 kPa börjar mängden grova porer anta kritiskt små värden.

Jordtypen og pakking

Pakking av jorda er jordartsavhengig

Naturlig morene som undergrunn vil ofte være «ferdig pakka» fra naturens side. Aurhelle kan danne skille

Silt og siltig sandjord tar pakking og vil ha liten selvrepareringsevne.

Myrjord vil vanligvis være mer sårbar for kjøreskader enn for pakking

Matjorda i pløyesjiktet er utsatt.

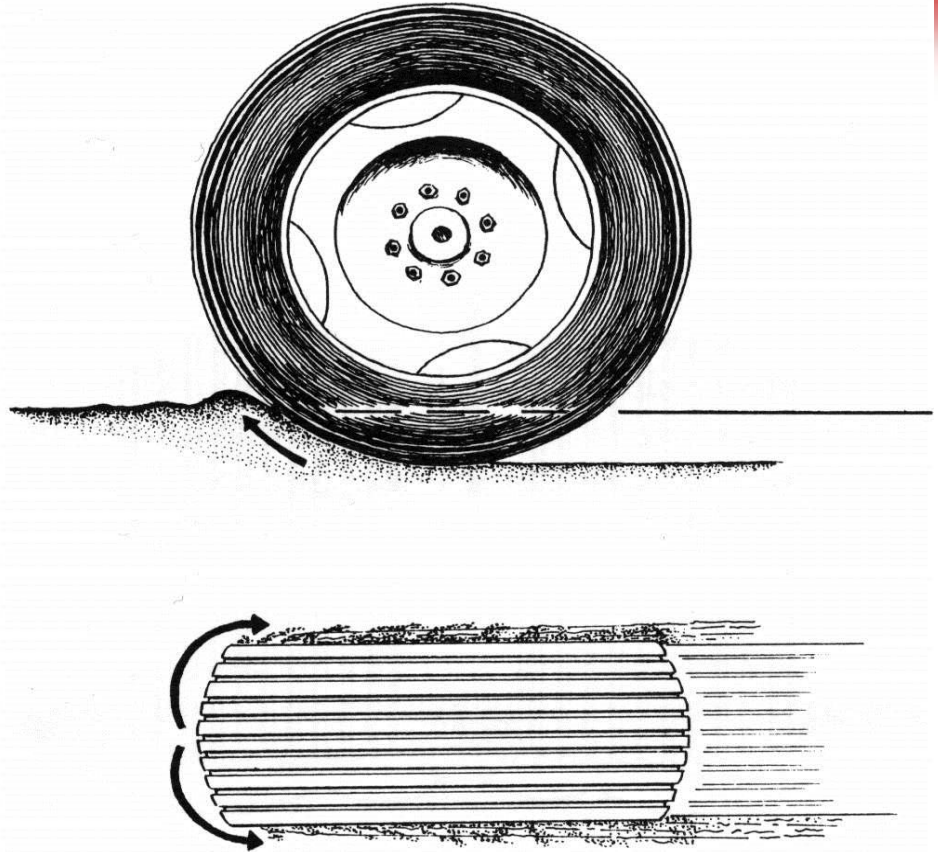

Illustrasjon fra pakkingsforsøk i Sverige. Pløyesjiktet har fått størst skade av gjentatt kjøring med tungt lass

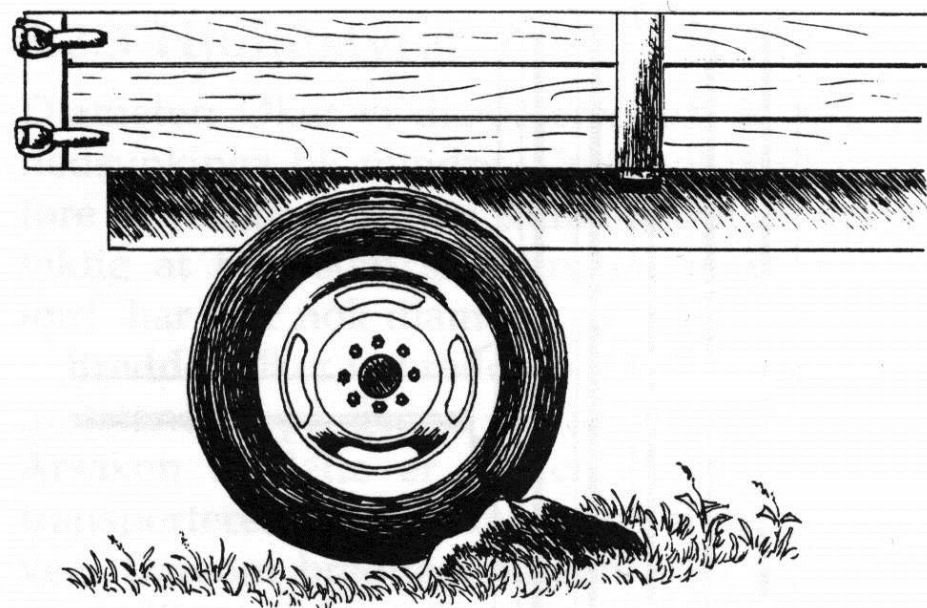
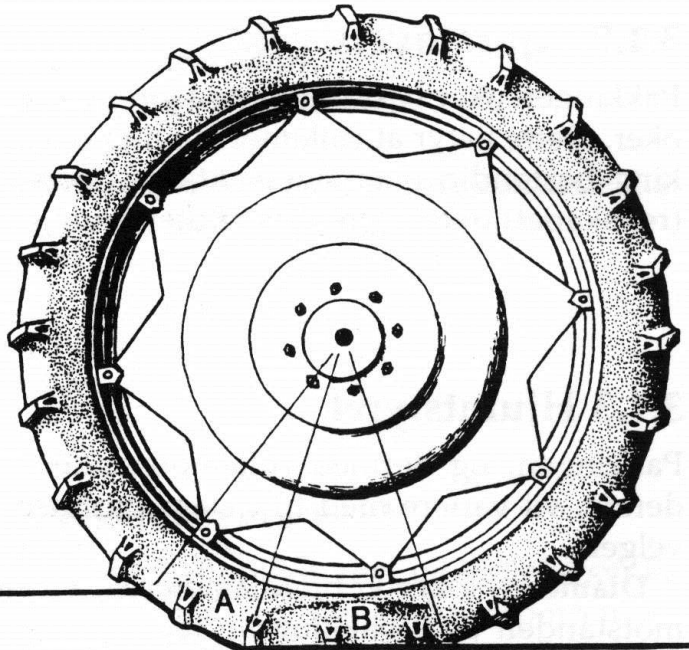
Rullemodstand består av

- **Buldosering,**
dvs transport av jord framför og rundt dekket

Rullemotstand består av

- Passering av ujamnheter, dvs heving og senking av lasta opp og ned av kuler, opp og ned i hull

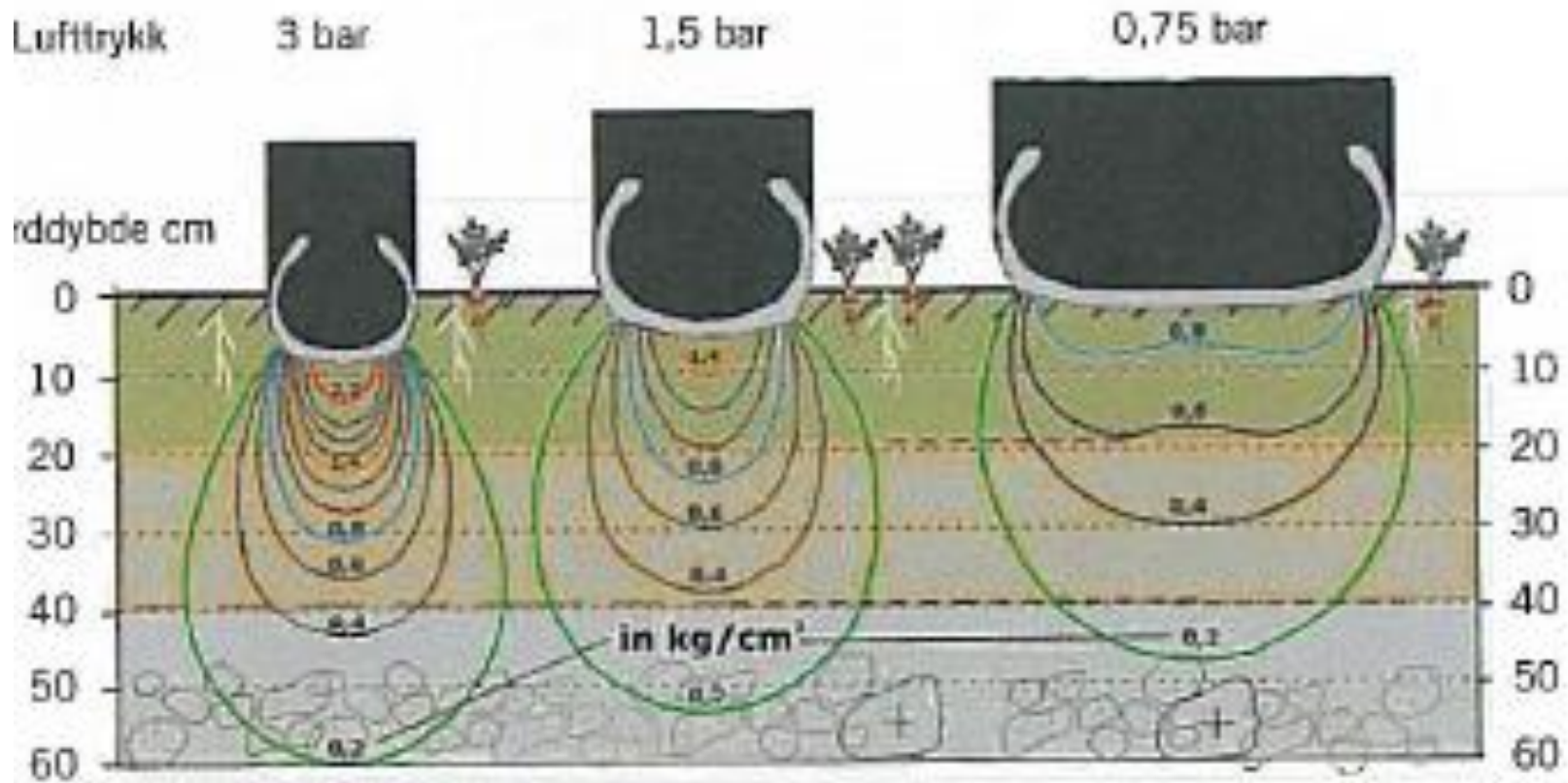

Sammenhengen mellom trykk, hastighet og anbefalt belastning, fram og bakdekk

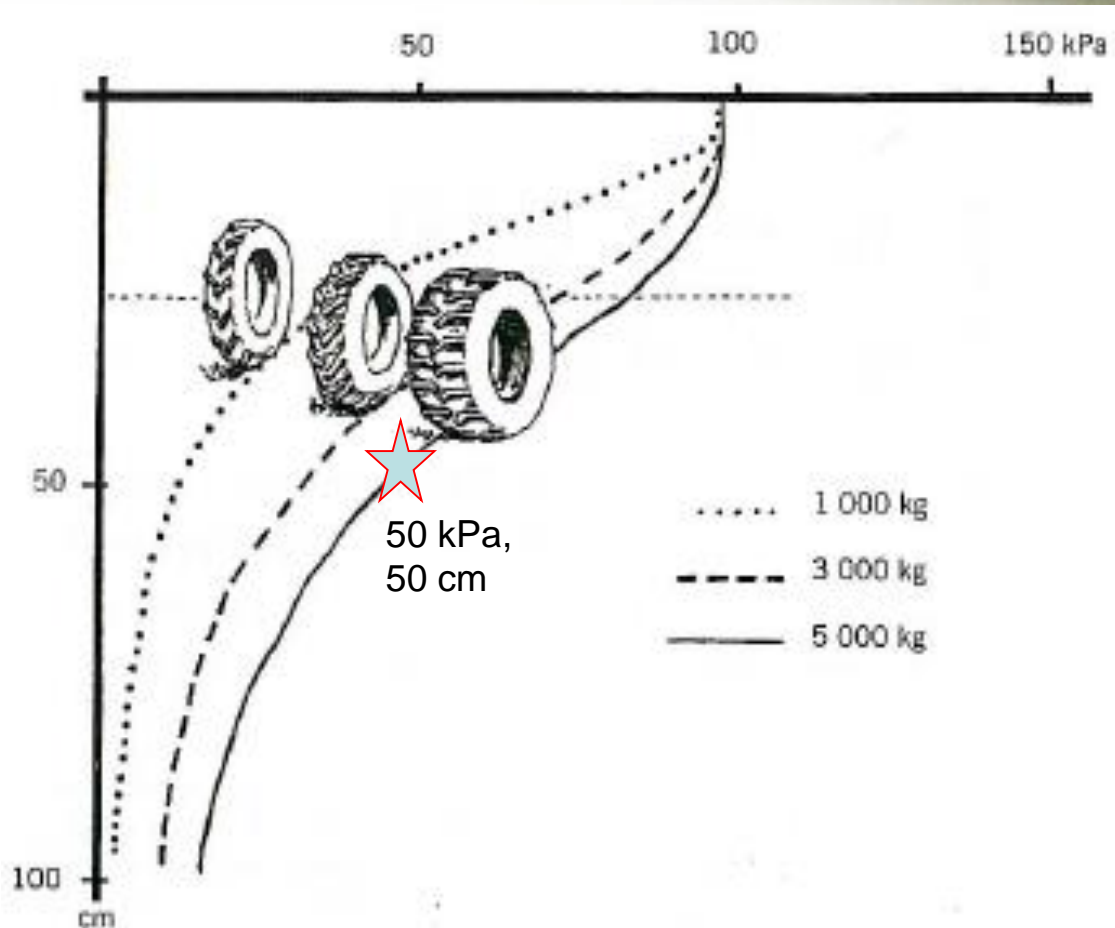
		Lufttrykk i bar					
	Hastigh.	0,6	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6
12,4R24	10 km/t	1200	1330	1460	1590	1720	1850
	30 km/t	950	1050	1150	1250	1350	1460
	40 km/t	880	980	1070	1170	1260	1360
	50km /t	830	910	1000	1080	1170	1250
13,6R38	10 km/t	1590	1760	1930	2100	2270	2440
	30 km/t	1250	1390	1520	1660	1790	1930
	40 km/t	1170	1130	1420	1550	1670	1800
	50km /t	1090	1200	1310	1430	1540	1650

Samme vekt – bytta hjul

Det hjelper med store hjul og breie dekk!

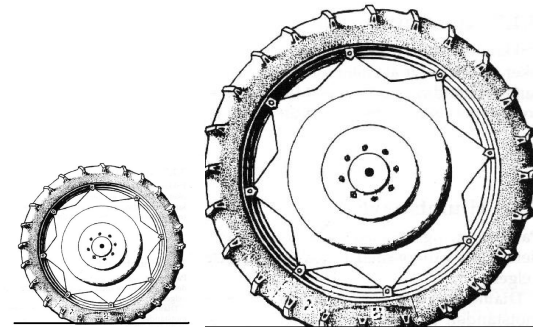
Samme luftrykk - ulik vekt

Økt vekt er økt skade på djupet- også med gode dekk

Hjul og jord

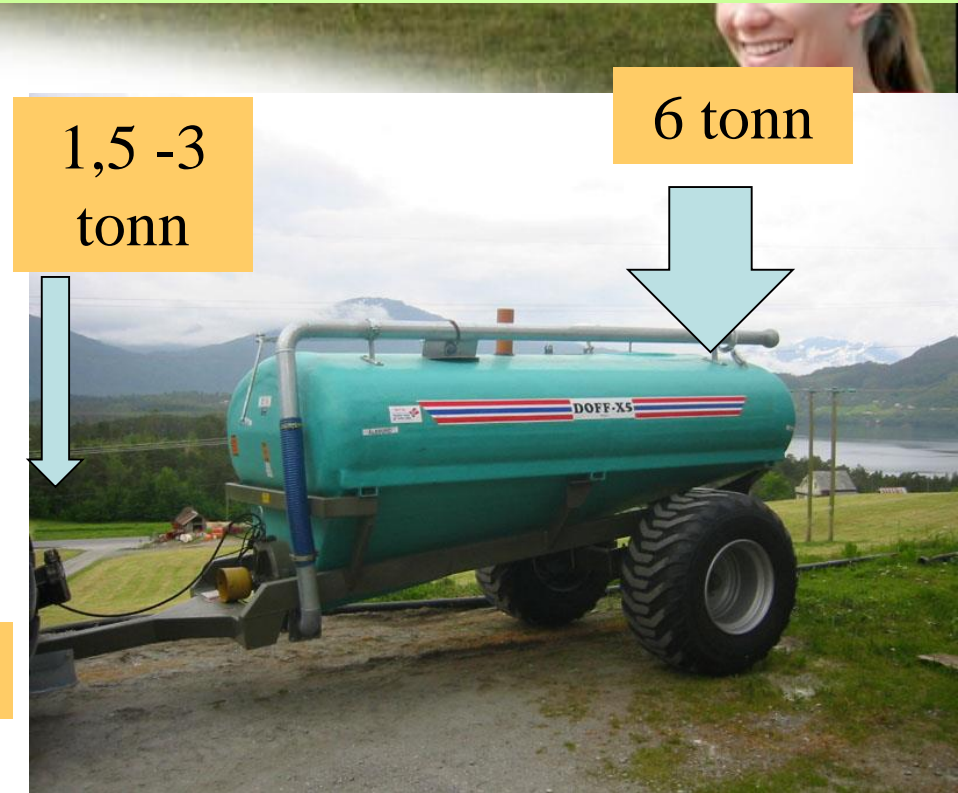
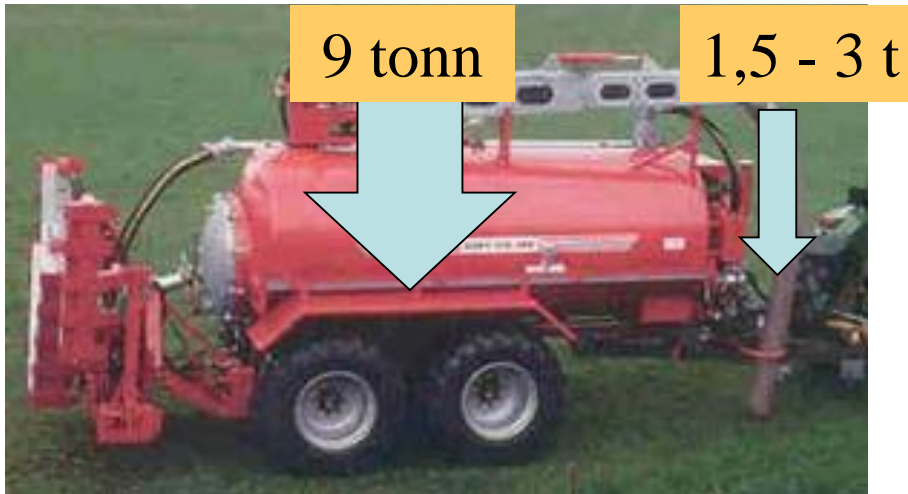
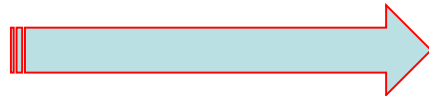
- **Dobbel bredde** = 2x Bæreevne
- **To hjul** (Tvilling - tverrboggi) = 1.76x Bæreevne
- **Dobbel diameter** = 1.5 x bæreevne
- **Langboggi**: effekt som dobbel diameter, men langboggien bremses i sving og fremkaller sluring.

Kommer med løft etterhvert

Stor tank & jordpakking?

Anbefalt max totalvekt med
1 aksel og store hjul som
tåler lasta med 0,8 bar:
7,5 - 9 tonn.

Anbefalt max totalvekt med
langboggi og lufttrykk 0,8 bar:
9 - 12 tonn

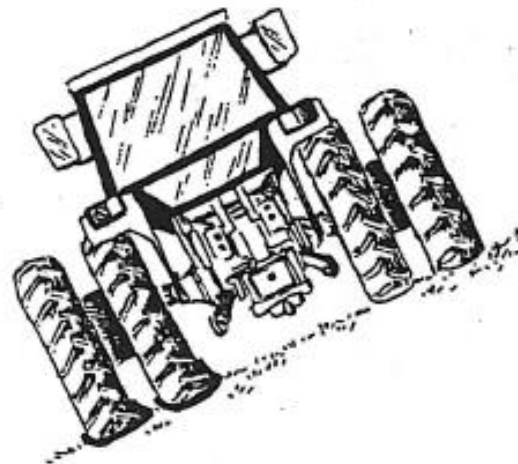
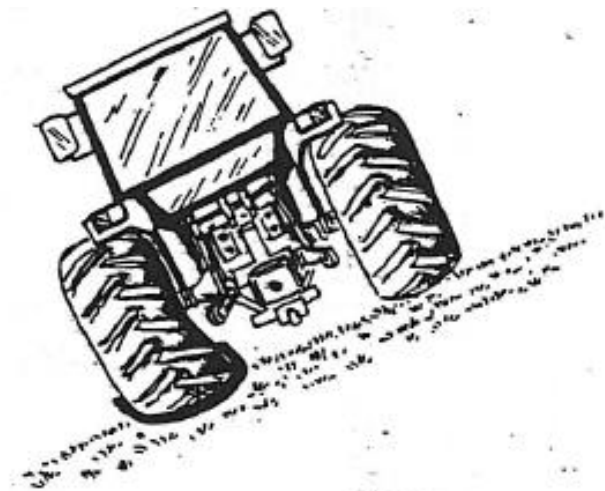
Faktatall:

6 tonn akseltrykk enkel aksel
9 tonn akseltrykk dobbel aksel
0.8 bar maks helst 0.5 bar
Maks 0.5 bar på 0.5 m djup

Gripeeevne

I sidehelling må dekkka være
sidestabile. Tvilling er da
beste valget
Kjetting på tvillinghjula?

mønster på dekk

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Tenk kjøremønstre

Spre inn og utkjøring på skiftet

Unngå gjentatt kjøring i samme spor

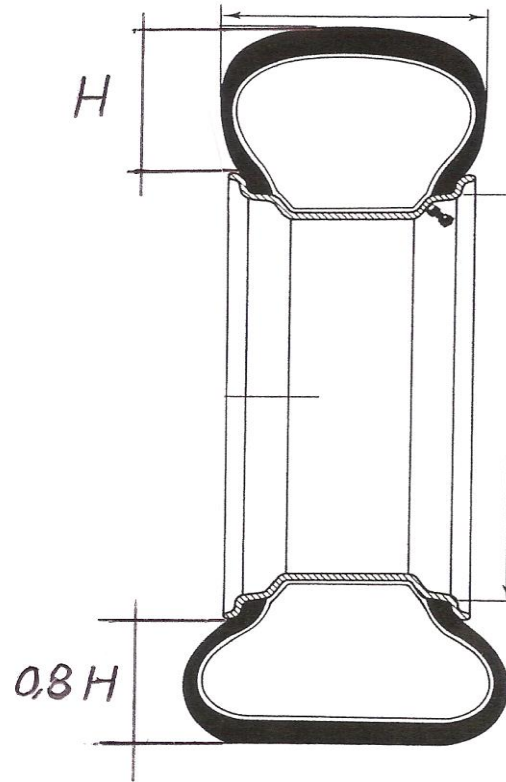
Lite lass på svak jord – fullt på sterk jord

Avkjøring der det er gunstig (uten helt fullt lass)

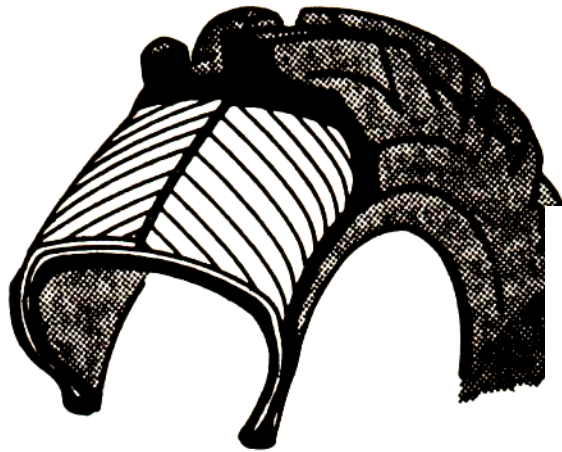
Luftrykk - grenselandet

1. Still opp på flat mark med fullt lass
2. Slipp ut luft til du har 80%
3. Sjekk luftrykket
4. Over 0.8 bar = for små hjul/ dekk.

<https://www.youtube.com/watch?v=H14RJhg6RZU>

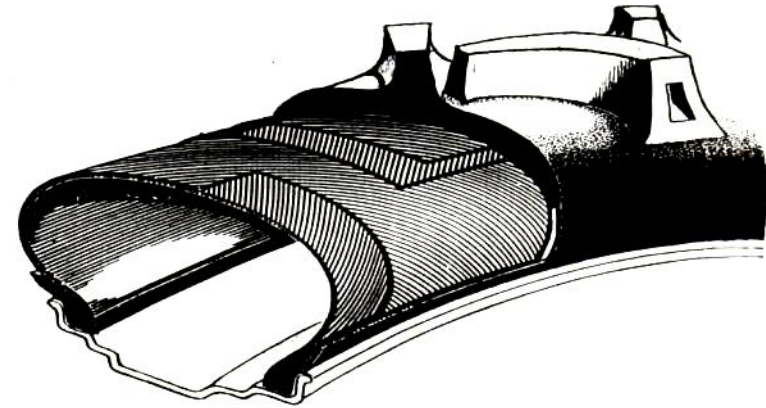
Det brukes tre typer dekk i landbruket

Diagonaldekk

Radialdekk eller
radialbeltedekk

Diagonalbeltedekk

Nytt og nyttig

XeoBib ER DET FØRSTE DEKKET SOM KAN KJØRES OVER-ALT - BÅDE PÅ JORDET OG PÅ LANDEVEIEN - MED MAKS. 1.0 BAR* LUFTRYKK, UANSETT HASTIGHET.

*FOR OPTIMALT RESULTAT, TILPASS LUFTRYKKET TIL BELASTNINGEN (SE TABELLEN PÅ BAKSIDEN AV BROSJYREN)

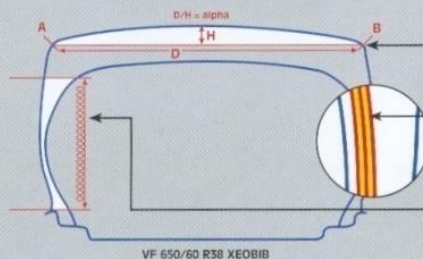
Et konstant lavt lufttrykk, 1 bar eller mindre uansett hastighet.

Belastning 3.330 kg

VANLIG 65-SERIE
VF 650/60 R38 XEOBIB

> EN PATENTERT NYHET SOM TAR FORDEL AV ULTRAFLEX TEKNOLOGIEN

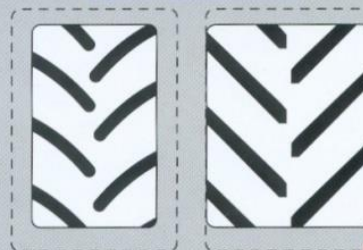
Flat profil (høy alpha nivå) og spesiell gummiblanding: Motstandskraftig mot slitasje, lang levetid samt redusert jordpakking

Forsterkede skuldre som minsker den mekaniske belastningen: optimert styrke og holdbarhet

Optimering av "fjæring" sonen: fleksible sidevegger for beste komfort

> XeoBib REDUSERER JORDPAKKINGEN

Større kontaktflate

VANLIG 65-SERIE

VF 650/60 R38 XEOBIB

+ 24%

Mindre spordannelse

- 55%

...takket være at dekket har et lufttrykk på 1 bar = mindre jordpakking

Ved belastning 3650 kg, lufttryk 1,4 bar for vanlig 65-serie og 1,0 bar for XeoBib

...OG OPTIMERER DITT UTBYTTE

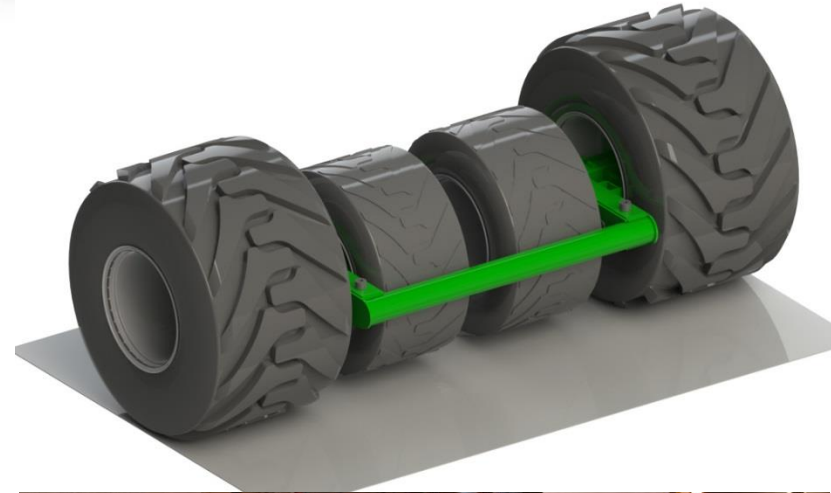
Michelin XeoBib

Maks. 1 bar lufttrykk!

ORSØKSRINGE

Nyheter

Hjelpemiddel

http://www.soilcompaction.eu/Menu/01_Home/Home.aspx

Welcome to Terranimo® International

Terranimo® is a model for prediction of the risk of soil compaction due to agricultural field traffic

Start Terranimo® by clicking one of the buttons to the right

The different versions provide country-specific soil types

Terranimo® Global

Terranimo® Finland

Terranimo® Denmark

Terranimo® Switzerland

Terranimo® Norway

Terranimo® Belgium-Flanders

 An introduction to Terranimo®

 Vejledning på dansk

Reparere hjulspor

Hva nå?

Stor tung trommel

Tvillinghjul

Horisontalroterende fres

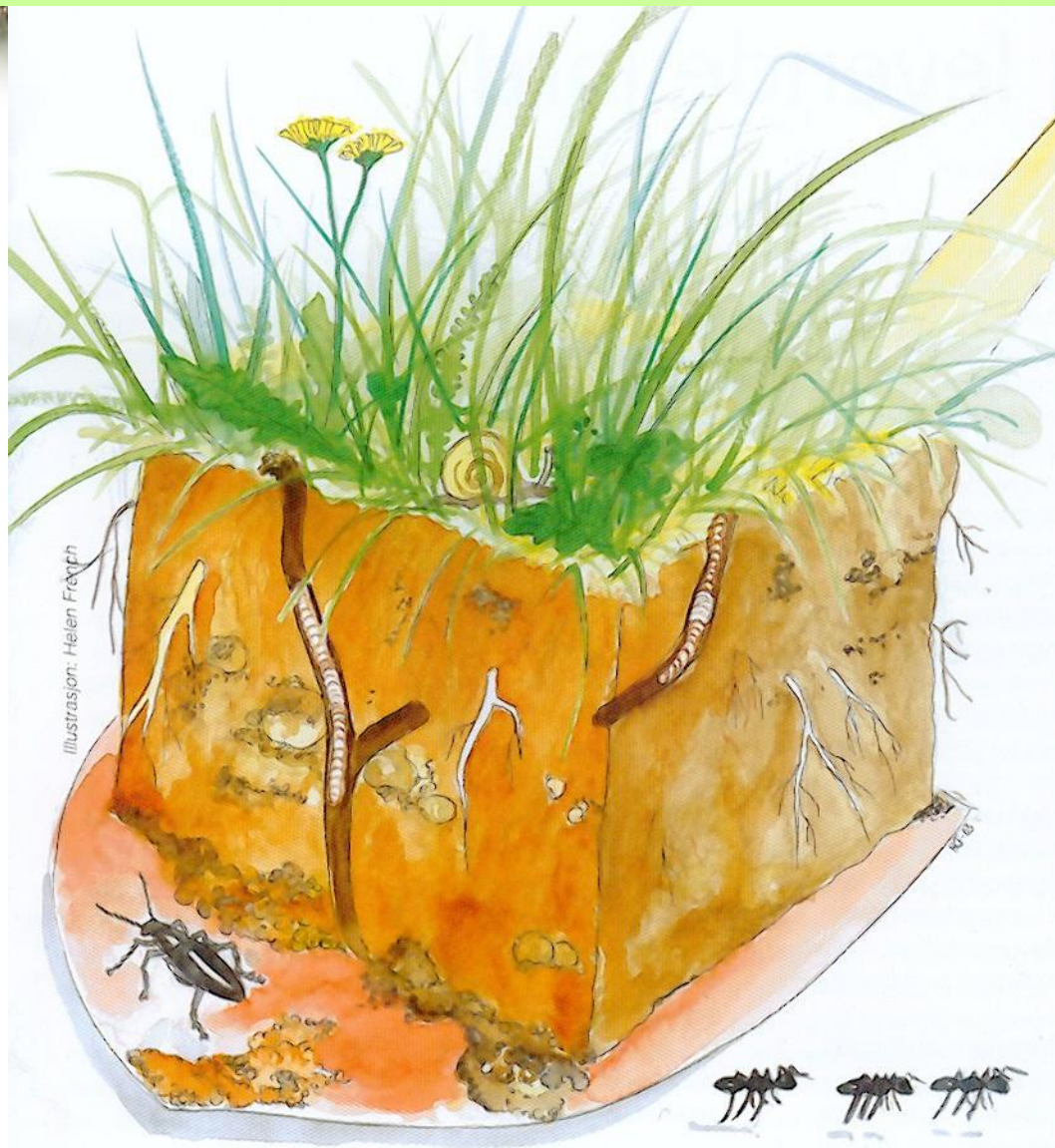
Innsåing av raigras

Drenering + biologisk
mangfold

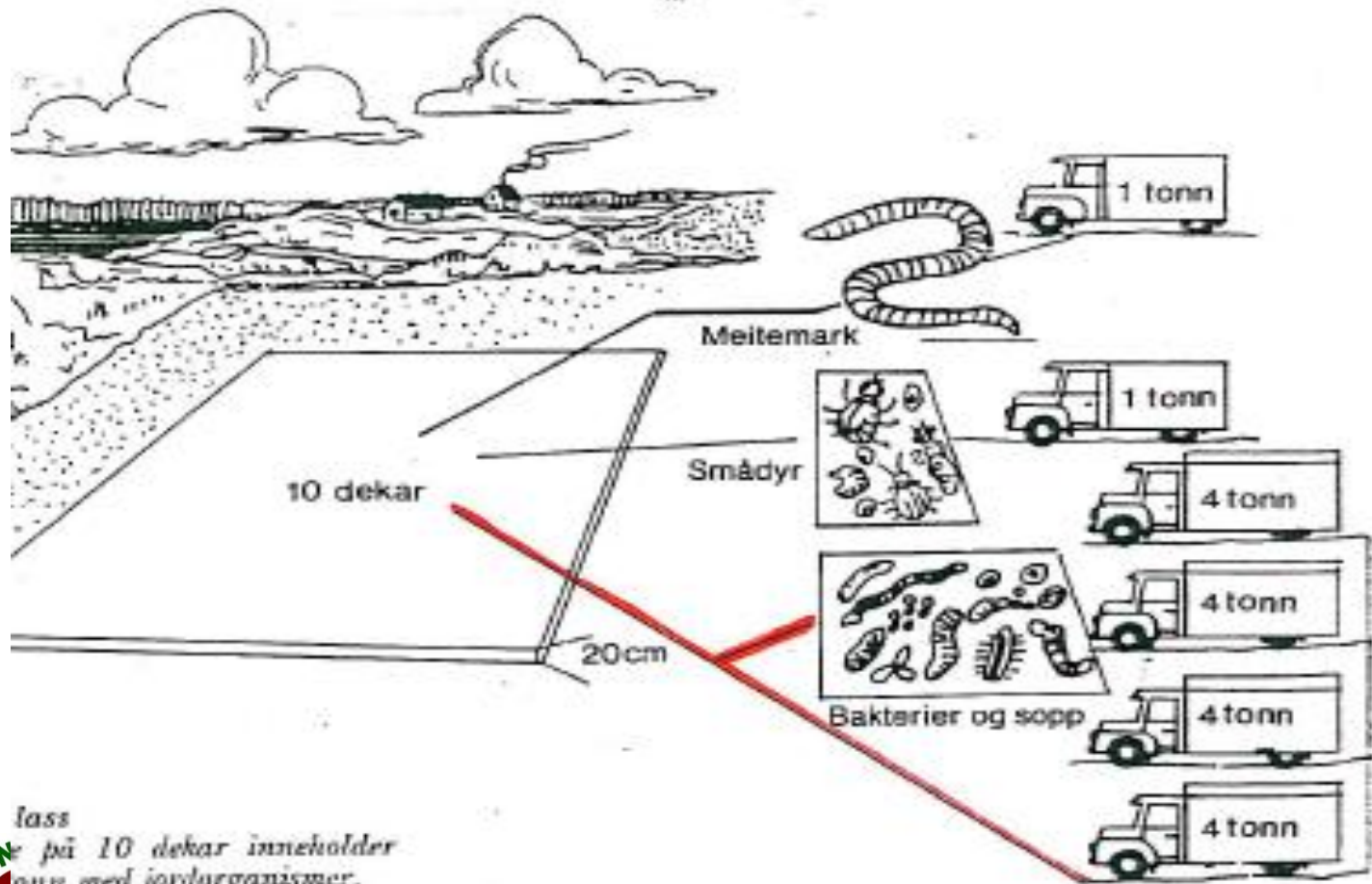
Reparere jorda

Liv
+
tørke /
frost
+
(redskap)

Her é det liv- ...

lass
e på 10 dekar inneholder
tonn med jordorganismer.

Grubbing

